ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

Орган Цэнтральнага і Менскага Комітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 40 (422) Пятніца, 8 красавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Восьмаму Зьезду Саветаў ад маладых рабочых і сялян—прывітаньне!

„Малыя справы“ і рэволюцыйная пэрспэктыва.

(З перадавіцы „Комсамольскай Праўды“).

5-я конфэрэнцыя комсамолу ўсімі сваймі рашэньнямі абрысавала ўсю складанасьць і вялічэзнасьць задач, стаячых перад комсамолам. Ад кожнай організацыі ў асобку, ад кожнага сябра саюзу і ўсяго комсамолу цалкам патрабуецца шмат энэргіі і шмат сілы ў справе самага шырокага разгарненьня практычнай працы па правядзеньню ў жыцьцё вынесеных рашэньняў.

Рэзолюцыя 5-й усесаюзнай конфэрэнцыі па дакладу ЦК падводзіць вынікі правядзеньня ў жыцьцё зьездаўскіх пастаноў і вызначае бліжэйшыя задачы саюзу. Рэзолюцыя чотка формуліруе асноўныя стрыжні ўдзелу комсамолу ў соцыялістычным будаўніцтве, у гаспадарчым і культурным будаўніцтве краіны, а таксама галоўнейшыя задачы ў організацыйнай галіне (рост саюзу).

Галоўнейшай умовай, ад якой залежыць насьпешнасьць усэй нашай практычнай дзейнасьці, зьяўляецца правільная **ідэйная ўстаноўка** яе. Палаcа «малых спраў» захоўвае ў сабе вялікія цяжкасьці для справы комуністычнага выхаваньня моладзі. Мы змагаемся з такім «чыстаплюствам», якое адмаўляе «малыя справы», якое з-за «будняў» прагляддае усю абсалютна неабходнасьць нашага будаўніцтва, якое заўжды скардзіцца на «сумнасьці» і «няцікавасьць» нашай эпохі, эпохі соцыялістычнага будаўніцтва. Такіх «чыстаплюеў» Ленін раіў вызваляць ад працы і здаваць у архіў.

Але, змагаючыся з «чыстаплюйствам», мы павінны даваць адпор і вузкалобаму дзялячаству, якое ня бачыць сувязі «малых спраў» з нашымі агульнымі задачамі, якія з-за «малых спраў» губляюць рэволюцыйную пэрспэктыву, для якога «малыя справы» ператвараюцца ў арудзьдзя будаўніцтва соцыялізму ў самамэту.

І «чыстаплюйства», і вузкалобае дзялячаства будуць спрабаваць сьцягнуць вас з вернага ідэолёгічнага шляху. У барацьбе з імі павінна праходзіць праца комсамолу, уся справа Ленінскага выхаваньня моладзі.

Па ўсей сваей практычнай дзейнасьці мы павінны выхоўваць у моладзі яснае разуменьне сувязі «малых спраў» з агульнай рэволюцыйнай пэрспэктывай, разьвіваць у ёй адданасьць сваёй клясе, выхаваць у ёй сапраўдную клясавую ідэолёгічную няпрымірымасьць у адносінах да ўсяго не нашага, чужога і перашкаджаючага нашаму разьвіцьцю.

Правільная ідэйная ўстаноўка вось, чаго ні на хвіліну, ніколі і ні ў чым мы ня можам і не павінны забываць.

Многія комсамольцы, в галавой акунуўшыся ў штодзённую будаўнічую працу, падчас в недаўменьнем задаюць пытаньне: «Вось мы, напрыклад, комсамольцы,—коопэрацыйныя служачыя заняты «малымі справамі» — зьніжэньнем цэн у сваім магазыне, прыветлівымі адносінамі да спажыўца і г. д.,—як не назваць гэта «дзялячаствам?»

Такім таварышом трэба адказаць:— Усё гэта сапраўды будзе вузкалобым дзялячаствам, калі вы з-за коопэрацыйнага прылаўку перастанеце бачыць непарыўную сувязь нашых штодзённых спраў з усім соцыялістычным будаўніцтвам, з усёй пролетарскай рэволюцыяй.

Барацьба за захаваньне рэволюцыйнай пэрспэктывы—вось аб чым яшчэ і яшчэ раз трэба памятаць усім комсамольскім організацыям зараз, калі мы ўсё больш і больш павялічваем размах сваей будаўнічай працы, сваіх «малых спраў». І ня толькі з гэтай прычыны трэба памятаць аб неабходнасьці гэтай барацьбы.

Рэзолюцыя па дакладу ЦК гаворыць, што, ня гледзячы на прадвіжэньне комсамолу ўперад, у асобных праслойках моладзі існуюць нездаровыя настроі, як: антысэмізм, дрэнныя адносіны да спэцыялістыў і майстраў, настрой ураўнілаўкі, неразуменьне соцыялістычнага тыпу дзяржаўных прадпрыемстваў, роўнасьць вёскі да гораду, упадніцтва і інш. Адзначаецца таксама рост уплыву рэлігійных і сэктанскіх організацый. **«Усе гэтыя хворыя настроі,**—кажа рэзолюцыя,—**варожыя пролетарыяту клясы і групы** (нэпман, кулак, духоўніцтва, буржуазная інтэлігэнцыя) **прабуюць скарыстаць у сваіх інтарэсах і аслабіць уплыў партыі і комсамолу».** Задачу барацьбы за моладзь, такім чынам ні ў якім разе нельга лічыць зьнятай з павесткі дню. Апрача правядзеньня шэрагу практычных культурна-экономічных мерапрыемстваў, якія паляпшаюць матар'яльныя і бытавыя ўмовы моладзі, падсякаюць корні ўпадніцтва, у якія спрабуе прасунуць сваю лапу новая буржуазія, мы павінны **ўзмацніць няпрымірымую барацьбу на ідэолёгічным фронце.** Нэпмана, кулака, папа, моцнага антысэміта, гэтага скрываючага свой твар контррэволюцыянэра, якія прабуюць аказаць свой уплыў на моладзь,—мы павінны **спаткаць ў поўным ідэйным узбраеньні.**

Захоўваючы клясавую ўстаноўку ўсіх нашых «малых спраў», змагаючыся за выхаваньне рэволюцыйнай пэрспэктывы, выхоўваючы клясавую няпрымірымасьць, мы ўсёй двухмільённай масай членаў комсамолу, бязумоўна атрымаем поўную перамогу на ідэолёгічным фронце супроць нэпмана, кулака і папа за моладзь.

Так павінны мы ажыцьцяўляць усе свае складаныя і вялічэзныя задачы, аб якіх кажа рэзолюцыя 5-я конфэрэнцыі па дакладу ЦК.

Чацьвёрагоднік, рыхтуйся на службу!

У сярэдзіне мая ў тэрдывізыях Беларускага Ваеннага Вокругу пачынаюцца зборы пераменьнікаў-навабранцаў 1904 году нараджэньня. Зборы, як і ў мінулыя гады, будуць працягвацца тры месяцы.

Ужо зараз маладыя пераменьнікі павінны пачаць падрыхтоўку да гэтага збору. Навабранец-селянін павінен заранёй падрыхтаваць сваю гаспадарку на час трохмесячнага адсутнічаньня, каб потым не хадзіць па штабах і канцэлярыях з просьбай аб водпусках і адсрочках, **затым што да канца збору ніякіх водпускаў давацца ня будзе, ніякіх адсрочак ці звальненьняў ад службы ні па якім прычынам пераменны склад не атрымоўвае.**

Таксама трэба пачаць падрыхтоўку да службы і маладому пераменьніку-рабочаму. Згодна інструкцыі Наркампрацы ад 28-га верасьня 1925 году № 248/18, § 17 пераменьнікі-рабочыя на час збору атрымоўваюць толькі зарплату за 2 тыдні ўперад, а астатні час збору ім **не аплачваецца.** Месца службы за прызыўнымі ў тэрчасьці застаюцца і пасьля звароту са збору пераменьнікі павінны быць прыняты на свае ранейшыя пасады.

У мінулыя годы неаднакраць былі выпадкі, калі на мясцох прадпрыемствы (галоўным чынам прыватныя) ці зусім не выплачвалі двухтыднёвага заробку ці за час збору, быццам, скарачалі тую пасаду, на якой знаходзіўся пераменьнік і замест гэтай пасады ўводзілі другую. А калі пераменьнік зварочваўся са збору, яму заяўлялі што яго пасада скарочана, і ён заставаўся, такім чынам, беспрацоўным.

Каб не дапусьціць і ў гэтым годзе падобных зьявішч, мясцкомы профсаюзаў павінны сур'ёзна паклапаціцца аб тым, каб прызываемы навабранец-рабочы атрымаў поўнасьцю належную яму зарплату і каб яго пасада за час службы ня была скарочана.

Акрамя падрыхтоўкі сваей сям'і і сваёй гаспадаркі да ўходу работніка на збор малады пераменьнік не павінен запамятаць і ваеннай падрыхтоўкі. Трэба ўспомніць усё, што праходзіў на дапрызыўнай падрыхтоўцы, лішні раз зайсьці ў ваенны куток свайго прадпрыемства ці вёскі, пачытаць ваенную літаратуру, папрактыкавацца ў стральбе, пагаварыць са старымі пераменьнікамі аб армейскіх парадках.

УРАЧЫСТАЕ АДЧЫНЕНЬНЕ ЗЬЕЗДУ.

5-га красавіка ў Доме Культуры ўрачыста адчыніўся VIII Усебеларускі Зьезд Саветаў.

Зьезд адчыніў Старшыня ЦВК БССР тав. Чарвякоў.

Прамова тав. Чарвякова.

— VIII Зьезд Саветаў,—кажа тав Чарвякоў,—упісвае новую яскравую старонку ў гісторыю адбудовы краіны рабочых і сялян Савецкай Беларусі. У першую чаргу ён падвядзе вынікі тэй працы, якая праведзена ўрадам у час паміж VII і VIII зьездамі саветаў.

Гэты Зьезд набывае яшчэ большае значэньне, калі ўзяць пад увагу, што Савецкая Беларусь зараз аб'яднала большасьць зямель Савецкага Саюзу, населеных беларусамі.

Далей тав. Чарвякоў спыніўся на нашым міжнародным становішчы. Зараз, як ніколі капіталістычны сьвет вострыць зубы на Савецкі Саюз.

Кастрычнікавая рэволюцыя будзіла ўсіх прыгнечаных і гаротных. Рабочыя і сяляне ўсяго сьвету і калёніяльныя народы пачынаюць больш рашуча выступаць супроць капіталістых і імпэрыялістых. Буржуазія ўжывае ўсе сродкі, каб задушыць рэволюцыйны рух. Вось чаму мы зараз бачым, з якой азьвярэласьцю нападаюць імпэрыялістыя на рэволюцыйны Кітай.

Пераходзячы да нашых адносін да буржуазных краін, прамоўца кажа, што Савецкі Саюз імкнецца да міру і ўнікае ўсялякіх сутычак. Парадак гэтага зьезду, дзе ўсе пытаньні датыкаюцца выключна мірнага будаўніцтва, зьяўляецца лепшым доказам нашых мірных імкненьняў.

— Галоўнымі пытаньнямі нашага зьезду,—кажа тав. Чарвякоў,—зьяўляецца будаўніцтва прамысловасьці, сельскае гаспадаркі і культуры. Мы павінны зьвярнуць увагу на разьвіцьцё нашае прамысловасьці індустрыялізаваць нашу краіну. У галіне сельскай гаспадаркі перад намі стаіць задача ўвесьці больш інтэнсыўныя формы апрацоўкі зямлі і павысіць таварнасьць гаспадаркі нашага сялянства.

Савецкая ўлада шмат зрабіла для пашырэньня асьветы сярод працоўных; аб гэтым сьведчыць актыўны ўдзел рабочых і сялян у савецкім будаўніцтве.

Прамова тав. Крыніцкага

У сваём прывітальным слове т. Крыніцкі зазначыў, што рабочыя і сяляне Савецкай Беларусі выказваюць свае спачуваньне прыгнечаным працоўным масам Заходняй Беларусі. Наша шчыльная сувязь з імі ніколі не аслабее.

За апошнія годы,—заявіў далей тав. Крыніцкі,—як ніколі ўзмацавалася сувязь паміж комуністычнай партыяй і рабочымі і сялянамі. Перавыбары саветаў Беларусі былі праверкай сувязі партыі з працоўнымі масамі.

Пераходзячы да нашага дзяржаўнага будаўніцтва, тав. Крыніцкі спыніўся на дасягненьнях у гэтай галіне: мы маем посьпехі ў галіне ўзмацненьня коопэрацыі, адбудовы гаспадаркі, культурнага будаўніцтва і вырашэньня нацыянальнага пытаньня.

— Правільнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня,—кажа т. Крыніцкі,—зьяўляецца адной з галоўных задач комуністычнай партыі. Мы павінны разьвіваць беларускую культуру і актыўна праводзіць беларусізацыю апарату. Што наша політыка правідловая, сьведчыць тое, што па дакладу ўраду БССР сэсія ЦВК СССР адобрыла нашу працу.

* * *

Зьезд паслаў прывітальныя тэлеграмы ЦК УКП(б) ЦК КП(б) і СНК СССР.

Зьезд ухваліў паслаць прывітаньне рабочым і сялянам рэволюцыйнага Кітаю.

Прамова Чун-Хун-Чана

(Прывітаньне ад віцебскіх чыгуначнікаў)

На эстраду ўваходзіць малады кітаец —рабочы-чыгуначнік. Ён вітае зьезд на кітайскай мове, але ў яго прамове столькі запалу, столькі захапленьня, што публіка інстынктыўна адчувае, што ён гаворыць аб чымсьці вялікім і важным у яго жыцьці.

Там, на радзіме, у далёкай Манчжурыі, дзе пануюць японцы, рабочых ня лічаць за людзей.

Ён спадзяецца, што зараз яго радзіму зоймуць паўднёўцы і паложаць канец панаваньню імпэрыялістых.

Прамова т. Корка

(Прывітаньне ад Чырвонай арміі)

— Ад Рэволюцыйнага Ваеннага Савету Беларускай ваеннай акругі, ад вайсковых часьцей, якія знаходзяцца ў Савецкай Беларусі, прыміце гарачае прывітаньне.

Чырвоная армія радуецца, што раны, якія былі нанесены нашай краіне, загойваюцца. Мы разумеем, што на гэтым шляху можа быць адна перашкода напад сусьветнага імпэрыялізму на савецкую краіну. Але няхай ведаюць нашы ворагі, што нам ня страшны ніякія інтэрвэнцыі. Наша армія заўсёды гатова даць адпор ворагам.

Прывітаньне ад № дывізіі.

Ад імя № Омскай дывізіі, над якою шэфствуе СНК БССР, прывітаў зьезд тав **Вастрацоў.**

Адзначыўшы шматлікавыя заслугі дывізіі перад рабоча-сялянскай дзяржавай, наогул, прамоўца спыніўся на эпопеі слаўных баёў, якія дывізія вынесла за вызваленьне Беларусі з-пад улады польскіх паноў.

Прывітаньне ад рабочых Віцебска

Ад імя рабочых Віцебскай акулярнай фабрыкі з гарачым прывітаньнем выступіла работніца гэтай фабрыкі тав. **Мялешка** і паднесла падарунак — акуляры.

— Няхай нашы правадыры праз гэтыя акуляры ўбачаць усе недахопы, якія яшчэ маюць месца, і зьнішчаць іх,—закончыла т. Мялешка.

Заключнае слова тав. Чарвякова.

Адказваючы ад імя зьезду на прывітаньні т. **Чарвякоў** адзначыў, што ўсе гэтыя прывітаньні сьведчаць аб узмацненьні савецкай улады і аб узросьце актыўнасьці рабочых і сялян у соцыялістычным будаўніцтве. Савецкая ўлада улада рабочых і сялян, і яны шчыра падтрымліваюць сваю ўладу ва ўсіх яе пачынаньнях.

* * *

(Стэнограмы прамоў т. т. Чарвякова і Крыніцкага будуць выдрукаваны ў чарговых нумарох).

У краіне фашызму

(Італія сягоньня)

Крывавыя лічбы

Пасьля чацьвертага замаху на забойства дыктатара Італіі Мусаліні, тэрор прыняў яшчэ больш дзікія і бесчалавечныя формы. Кара сьмерцю уведзена ня толькі за забойства дыктатара, ці другой пасаднай асобы, але і за пакусу на такое забойства, за ўзброенае паўстаньне і за падрыхтоўку да яго. Няўгодныя фашыстым насельнікі вялікімі партыямі ссылаюцца на глухія высны з нездаровым кліматам, дзе ўводзіцца страшэнны режым.

Ссыльным аб'яўлена, што у выпадку забойства Мусаліні яны будуць безадкладна зьнішчаны. У ссылцы зараз знаходзіцца уся комфракцыя парляманту, ЦК МОПР'у Італі—усяго больш паўтары тысячы чалавек.

Компартыя Італіі—зараз адзіная партыя, якая там праводзіць барацьбу. Гэта няроўнае змаганьне ёй прыходзіцца праводзіць у абставінах усё узрастаючых праследваньняў крывавых процэсаў фашысцкага надзвычайнага трыбуналу.

Іншыя партыі ці схаваліся ў цяні абывацельства, альбо слабымі ня чутнымі галасамі пішчаць аб рэформацыі, аб павольным рэформісцкім адраджэньні Італіі.

Усю барацьбу вядзе партыя і комсамол. Мусаліні назначае некалькі процэсаў разам, каб прыдаць кампаніі барацьбы з комуністамі вялічэзныя разьмеры, каб разьлічвацца з супрацоўнікамі вялізнымі ударамі. Ўсе турмы перапоўнены ворагамі існуючага рэжыму.

Тысячагадовыя цэрквы, манастыры, дзе з веку у век чуўся голас стаўлепых каталіцізму, у сутарэньнях і турмах свайго імя, хаваюць сотнямі ім няўгодны. Усе гэтыя «Замкі царыцы нябеснай», «Пахвальба богу» (Gloria dei) зараз на карысьць багоў перарабіліся у клапоўнікі, дзе душацца лепшыя прадстаўнікі Італьянскага вызваленчага руху.

Цэнтральны орган компартыі «Уніта» выходзіць у падпольлі і бязумоўна яе друкаваньне і распаўсюджаньне зьвязана з вялізнымі перашкодамі.

Напрыклад, адзін каменшчык у Кома, распаўсюджваў комуністычныя лістоўкі і кал яго злавілі фашыстыя, ён адмовіўся выказаць тых, хто даручыў яму гэтую справу. Фашыстыя зьбілі яго бесчалавечна, увесь ён быў зранены і застаўся з выбітым вокам.

У тых жа умовах выходзяць і комсамольскія газэты.

Рабочы рух.

Фашысцкі ўрад дабіўся роспуску конфэдэрацыі працы, якая была дзеля яго перашкодай у барацьбе з рабочым рухам. Цяпер на чале кіраўніцтва профсаюзамі стаяць людзі патрэбныя і карысныя дзеля фашысцкай партыі.

У Рыме зараз да 400.000 беспрацоўных, якія зьяўляюцца пагрозай дзеля астатніх рабочых, занятых у прамысловасьці. Пад страхам скарачэньня ім паніжаецца зарплата да таго ўзроўню, які карысны прадпрыемцу. У цяжкім становішчы знаходзіцца аўтамабільная, ваўняная і хлапчата-папяровая прамысловасьць. Яны, даваўшыя тавары дзеля экспорту, зараз з перашкодай у правядзеньні апошняга, прымушаны скарачаць лічбу занятых дзён у тыдзень. Гэта ўсё дае магчымасьць гаспадаром фабрык паніжаць зарплату рабочых, пераходзіць ад колектыўных умоў, да індывідуальных з мэтаю лепшага адурачваньня кожнага рабочага. Рабочыя аднак ня маюць намеру адмаўляцца ад абароны сваіх правоў: слухаць у гэтых выпадках кіраўнікоў фашысцкіх профсаюзаў. На заводах Брэда, на Фіаце прашлі ў апошні час забастоўкі, якія сьведчаць аб тым, што рабочы рух яшчэ ня зышоў на бязрушны пункт, а ўвесь час заяўляе аб сабе.

Імпэрыялістычная політыка фашысцкага ураду.

Італія хоча пашырыць свае ўладаньні за кошт зямель усходніх дзяржаў. Політыка перакінута на Балканы. Тут Італія знашла саюзнікаў у асобах міністраў албанскага ўраду. Ахмад-Загу—албанскі прэм'ер прама рыхтуецца да захопу Юга-Слаўскіх тэрыторый, спаўняючы такім чынам дырэктывы Мусаліні. Юга-Славія адмячае ажыўленьне ўзброенага руху на сваіх межах і хоча пытаньне вырашаць на Савеце Лігі Нацыі, але там бязумоўна слабыя народы ня маюць тае вагі, якую мае дыктатар Італіі. А пакуль што Ахмэд-Загу мабілізаваў 12 узростаў запасных і нарыхтаваўся ва ўсякі час выкаваць загады «чорнага караля», каб пасьля выслужыўшыся зарабіць хаця б прыхільнасьць «магутнай» дзяржавы Мусаліні на Сярэдняземным моры.

М. Блонскі.

Як вучацца будучыя майстры.

Яшчэ ня ўсюды як сьлед пастаўлена справа броні і кваліфікацыі рабочай моладзі.

Адміністратары адмаўляюцца.

(Талочынскі раён, Аршаншчына).

Бронь на прадпрыемствах і ўстановах нашага раёну запоўнена на ўсе 100 проц. Зараз налічваецца 41 бронь—падлетка, з іх на дзяржаўных прадпрыемствах—15 чалавек, у коопэрацыі—чэцьвера і ў прыватных прадпрыемствах—22 чалавекі.

Па ліку служачых можна яшчэ было паслаць бронь-падлетка на паштова-тэлеграфную кантору, але пошта ад прыёму броні адмовілася па прычыне таго, што каштарысам выдаткі на аплату бронь-падлетка не прадугледжаны.

Разброніравана за апошні час трое падлеткаў на крахмальным і Азарыцкай лесапільне.

Коопэрацыя хацела разброніраваць свайго бронь-пераростка з тэй мэтай, каб потым яго зволіць з працы па скарочаньню штатаў.

Наогул, у некаторых адміністратараў маецца тэндэнцыя к зьніжэньню проц. броні і нават к адмаўленьню ад запаўненьня ўстаноўленага проц. броні.

Праўленьне Спажывецкай коопэрацыі ўжо зволіла з працы аднаго бронь-падлетка. Баючыся быць за гэта прыцягнутымі да адказнасьці, нашыя коопэратары робяць такую «штуку»: нераводзяць бронь-падлетка з крамы ў Мясную. Падлетак, пры такім становішчы, **ня мае магчымасьці атрымаць належную кваліфікацыю**.

На Азярыцкім лесазаводзе яшчэ да гэтага часу няма **програмнага навучаньня** падлеткаў.

Зьверхброні ў нас маецца 3 чалавекі, якія атрымліваюць бронь-пайкі ў страхкасе. Але гэтыя бронь-пайкі скарыстоўваюцца нямэтазгодна: уся зьверхбронь разьмяркована па ўстановам, ніводнага бронь-пайка дзеля зьверхброні прадпрыемстваў не адпушчана.

Наогул, зьверхбронь не забясьпечана працай па сканчэньню тэрміну выплаты бронь-пайка. Вось, напрыклад, паслалі ў нас бронь-падлетка да намесьніка пракурора, 6 мясяцаў атрымліваў ён бронь паёк у страхкасе, а цяпер працуе дармова. Тое-ж самое будзе з бронь-падлеткам, пасланым на працу ў местсавет.

Бронь-пайкі трэба больш правільна скарыстоўваць.

Таксама трэба ўмерыць пыл нашых адміністратараў, якія адмаўляюцца ад запаўненьня альбо робяць спробы да зьніжэньня проц. броні.

Міхась Зак.

Запаўняем бронь.

(Нова-Барысаў-, ф-ка «Чырвоная Бярэзіна»).

У апошні час (пасьля невялічкай шуміхі) запаўненьне броні на нашай фабрыцы значна пасунулася ўперад.

За тры апошнія месяцы прынята шэсьць новых вучняў. Акрамя таго, яшчэ 55 павінна быць прыняты ў самым хуткім часе.

Запаўненьне броні выявіла сярод усіх рабочых добрыя адносіны да нашай экономкамісіі, можна было шмат чуць як казалі рабочыя:—А ўсё-жтакі комсамольцы свайго дабіліся, маладцы хлапцы!

У бронь на гэты раз папалі дзеці нашых рабочых, якім па тэй, ці іншай прычыне патрэбна было, каб даць працу дзецям.

Напрыклад: бацька ідзе ў інваліды працы, атрымлівае малую пэнсію (20 р.), а сям'я вялізная ну дык трэба-ж дапамагчы, трэба ўстроіць на фабрыку сына ці дачку. Альбо бацька працуе і атрымлівае малую стаўку 28-30 рублёў, сям'я-ж вялізная, ну і ў такіх выпадах наш фабком і экономкамісія дапамагалі і дапамагаюць.

Бронь запаўняецца і мала па малу атрымлівае кваліфікацыю.

С. Клопаў.

Узмацняем сваю кваліфікацыю.

Курсы дакваліфікацыі для моладзі ў Дуброўне.

Курсы па дакваліфікацыі – існуюць у Дуброўне, на «Дняпроўскай Мануфактуры» якія ахапліваюць 40 чалавек, ёсьць школа дарослага юнацтва на чыгунцы, якая аб'яднае 30 чалавек. Усе вучні—рабочыя, з вытворчасьці.

Ёсьць і іншыя віды кваліфікацыі; як бухгальтэрскія курсы якія ахапляюць беспрацоўную моладзь.

На чыгунцы і ў Дуброўне выкладаюцца тэорэтычныя прадметы, як напрыклад; тэхнологія мэталю, з чарчэньнем— на чыгунцы і, ткацкая справа—на «Дняпроўскай Мануфактуры».

Усё гэта увязваецца з практычнай працай на вытворчасьці пры станках.

Вынікі праверкі кваліфікацыі кажуць, што курсы значна садзейнічаюць атрыманьню кваліфікцыі і пераводу ў вышэйшыя разрады.

Гэтыя курсы, як першы вопыт, маюць таксама і недахопы:

Першае, гэта тое, што ў мэтодыцы выкладаньня—няма яснага паразуменьня—ці Дальтон плян, ці гутарка.

Яшчэ не прыцягнута грамадзянская думка гаспадарчых і іншых органаў да гэтых курсаў. Адсутнасьць належных сродкаў і літаратуры значна перашкаджае працы.

У програмах так сама ёсьць шмат пянасьцяй, напрыклад—на фабрыцы «Дняпроўская Мануфактура» програма перагружана і непрыстасована да тэй часткі моладзі, якая менш пісьменна.

Яшчэ не ўстаноўлена, які тэрмін курсы будуць працаваць. Трэба будзе вывучыць і прыцягнуць к распрацоўцы програм кваліфікаваных майстроў і інжынэрна-тэхнічную сілу, а так сама прыцягнуць і да кіраўніцтва гэтымі курсамі.

Курсы яшчэ ня маюць сталага вопыту з практычным прымяненьнем на вытворчасьці.

Неабходна, каб у програмах былі-б уключаны і пытаньні, напрыклад: якім чынам падняць вытворчасьць працы, палепшыць якасьць выпускаемай продукцыі, як праводзіць рэжым экономіі ва ўмовах даннай вытворчасьці.

Трэба сетку падобных курсаў значна пашырыць, каб задаволіць імкненьне моладзі.

В. Г-н.

Вучымся на кваліфікаваных.

(Жлобін, школа ФЗВ Заход. чыгункі).

Пры дэпо ст. Жлобін існуе з 1922 году школа вучнёўства, якая мела ў мінулым 1926 годзе першы выпуск у ліку 23 асоб.

Выпускны экзамен прашоў вельмі добра. Вучні здавальняюча вытрымалі яго як па тэорыі, так і па практыцы ня гледзячы на тое, што у вучняў была нізкая асьвета.

Другі выпуск адбыўся у сакавіку месяцы гэтага году.

Трэцяя група, якая адбывае практыку ў дэпо, дае дрэнныя падзеі, бо асьвета у вучняў вельмі нізкая, і пасьпяховасьць па галоўным прадметам, як выявілася за першы трымэстр гэтага году дасягае толькі 58 процантаў.

Нізкая пасьпяховасьць гэтай групы галоўным чынам падае на дзяўчат, якіх у ёй налічваецца 6 асоб.

У 1925—26 вучэбным годзе пераход на базу сямігодкі даў магчымасьць удзесшавіць нашу школу і дасягнуць паляпшэньня якасьці вучобы. Другая група, якая зьяўляецца першым наборам на базе сямігодкі дае добрыя вынікі як у вучобы так і на практычных занятках і лічыцца першай на школе.

Першая група—апошні набор, мае пасьпяховасьць за першы трымэстр навучальнага году—78 проц.

Праца па мэтоду Цэнтральнага Інстытуту Працы даўно закончана і яна робіць програмныя работы.

Матар'яльнае становішча вучняў можна лічыць здавальняючым, аднак трэба адзначыць, што не рацыянальна выкарыстоўвае моладзь сваю зарплату.

Як палучка, дык і «баль гарой», тут і ізвозчыкі і цукеркі і г. д., а пасьля зубы на паліцу, ці бяруць у крэдыт да новай палучкі.

М. Г.

Як дармова паехаць у Ленінград?

КОНКУРС НА РАСПАЎСЮДЖВАНЬНЕ „ЧЫРВОНАЙ ЗЬМЕНЫ“.

Ячэйкі за працу!

Абвяшчаецца конкурс на распаўсюджваньне газэты **„Чырвоная Зьмена“**.

Умовы:—неабходна сабраць у сакавіку і красавіку месяцы ня менш 45 трохмесячных падпісчыкаў на «ЧЫРВОНУЮ ЗЬМЕНУ», пры чым **прэміі выдаюцца тым**, хто зьбярэ найбольшы лік трохмесячных падпісчыкаў.

У конкурсе могуць удзельнічаць, як ячэйкі цалкам, так і ўпаўнаважаныя па друку і асобныя комсамольцы.

Падпіска і грашовыя сумы ўдзельнікаў конкурсу павінны накіроўвацца **выключна** ў кантору Выдавецтва **„Чырвоная Зьмена“** (Комсамольская вул., д. № 25).

Прэміі:—6 дармовых месц (уключаючы білет на чыгунку, яду, наведваньне музэяў, тэатраў і г. д.) у надыходзячай у **маі экскурсіі** па маршруту—**Менск—Ленінград—Волхаўбуд—Краншта**т.

Сьпіс атрымаўшых прэміі будзе апублікованы ў газэце **„Чырвоная Зьмена“** ў першых лічбах мая.

Менск--Ленінград--Волхаўбуд--Краншта!

Газэта ЦК ЛКСМБ „Чырвоная Зьмена“ паведамляе аб організацыі рэдакцыяй вялікай экскурсыі рабоча - сялянскай м о л а д з і БССР па маршруту: **Менск — Ленінград—Волхаўбуд—Краншта**т.

Як запісацца на экскурсыю?

Усе жадаючыя прыняць удзел у экскурсыі павінны прыслаць у рэдакцыю **„Чырвонай Зьмены“** свае заявы з наступнымі весткамі: 1) імя, прозьвішча і па бацьку; 2) узрост; 3) соцыяльнае становішча; 4) месца працы; 5) дасканалы хатні адрас; 6) партыйнасьць; 7) якія мясцовасьці добра ведаеш; 8) ці выяжджаў за межы роднага гораду альбо вёскі.

Заявы будуць прымацца толькі да 15-га красавіка г. г.

Узнос грошай

Для ўдзелу ў экскурсыі трэба мець 35 р. Грошы гэтыя выплачваюцца ў два тэрміны.

50 процантаў грошай трэба прыслаць да 1 мая па адрасу: **Менск, Комсамольская 25. выдавецтва „Чырвоная Зьмена“ ў касу экскурсыі.**

Астатнія 50 процантаў уносяцца ў дзень ад'езду з Менску, пасьля чаго кожны экскурсант атрымлівае адпаведнае пасьведчаньне.

Выезд у Ленінград

Таварышы з Барысаўскай, Аршанскай і Віцебскай акруг далучаюцца да экскурсыі **на сваіх станцыях**. Таварышы з Полацкай акругі далучаюцца ў Віцебску. Таварышы з Калінінскай і Магілеўскай—у Воршы.

Удзельнікі экскурсыі з Слуцкай, Гомельскай, Рэчыцкай, Бабруйскай і Мазырскай акруг прыяжджаюць у Менск напярэдадні выезду ў Ленінград, пры чым яны атрымліваюць літары з 50-процантнай скідкай да Менску, што не ўваходзіць у лік 35-ці рублёў.

Сьпіс таварышоў, залічаных у склад экскурсыі, будзе надрукован у газэце „Чырвоная Зьмена“ 20-га красавіка (апрача гэтага кожны экскурсант атрымае асобнае паведамленьне).

Кожны экскурсант павінен узяць з сабою: коўдру, падушку, кубак, ручнік, мыла, зубную шчотку і парашок, свой, профсаюзны білет (сябрам саюзу) і асабістае пасьведчаньне.

Акрамя гэтага вельмі пажадана, каб экскурсанты ўзялі з сабою свае музычныя інструманты (гармонік, балалайка, мандаліна і г. д.).

Калі выяжджаем?

Экскурсыйная камісія канчаткова вызначыла, калі выяжджае экскурсыя: гэта будзе **ў суботу, 14 мая, вечарам.**

Менская працоўная моладзь можа атрымаць усе спраўкі аб экскурсыі ў спраўчным стале цэнтральнага комсамольскага клюбу імя КІМ у дзяжурнага сябра экскурсыйнай камісіі.

Рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена“.

НАВУКУ-СЯЛЯНСТВУ!

Яшчэ адна новая перамога

У Горках адчыняецца Сялянскі Унівэрсытэт

Сялянскі ўнівэрсытэт.

(Артыкул рэктара Беларускай С.-Г. Акадэміі).

Беларуская Дзяржаўная Сельска-Гаспадарчая Акадэмія, якая знаходзіцца сярод вёсак і хутароў, спачатку сваёй організацыі ў 1925 годзе шукае шляху сувязі з акалючым сялянствам.

За надта кароткі час свайго існаваньня (1-2 г.) удалося дабіцца сувязі з сялянствам, шляхам работы ў парадку шэфства.

Сіламі Акадэміі на гэты час пераведзена каля 2000 дзес. зямлі на шматпольле, праведзена значная колькасьць агрономічных гутарак з сялянствам, адчынены школа, хата-чытальня і інш.

У сучасны момант Акадэмія ў асобе яе навуковых працаўнікоў робіць імкненьне паглыбіць гэту сувязь шляхам адчыненьня **Сялянскага Унівэрсытэту**.

Навуковыя працаўнікі на сваім сходзе далі поўную згоду чытаць лекцыі і весьці практычныя заняткі **зусім дармова**.

Распрацован вучэбны плян гэтага Унівэрсытэту, падлічаны на 2 гады. Вучэбны плян пабудован па канцэнтрам, з такім разрахункам, каб пасьля кожнага году, а можа быць і пасьля кожнага паўгодзьдзя заняткаў, селянін-студэнт гэтага Унівэрсытэту змог-бы атрымаць скончанае ўяўленьне аб групе тых, альбо іншых дысцыплін.

Вучэбнаму плянуададзен, галоўным чынам, практычны ўхіл. Грамадзянскія дысцыпліны знайшлі ў гэтым пляне свой адбітак у надта нязначнай колькасьці

Програмы дысцыплін, прадбачаных к выкладаньню, будуюцца на групе вучоту і вывучэньня прыродных умоў Беларусі

У ліку прадметаў, прадбачаных к выкладу ў вучэбным пляне значацца: галоўныя зразумеласьці аб пролетарскай дзяржаве, гісторыя УсеКП. прыродазнаўства, сельска-гаспадарчая экономіка БССР, сельска-гаспадарчая коопэрацыя, паляводства, жывёлаводства, землеўпарадкаваньне, тэхнічныя культуры, малочная справа, торпаздабываньне, агнетрывалае будаўніцтва, пчалаводзтва, лугаводзтва і культура балот, садоўніцтва, агародніцтва, тэхнічная пераапрацоўка пладоў, сельска гаспадарчая мэліорацыя, шляхавая справа, электрыфікацыя і інш.

Выкладаньне будзе весьціся па нядзелям.

Акадэмія прадстаўляе дзеля вядзеньня заняткаў свае аўдыторыі і лябараторыі і дапаможныя установы – фэрмы, сады і інш.

У першы набор маецца на ўвазе набраць 50 чалавек. Прынімацца будуць сяляне беднякі, батракі, серадзнякі, чырвонаармейцы, маючыя падрыхтоўку прыкладна ў размеры школы 1-е ступені.

Адчыненьне Унівэрсытэту будзе прыстасавана да 1 мая.

Час далейшых заняткаў вызначыцца па згодзе з самымі слухачамі.

Адчыняемы Сялянскі Унівэрсытэт зьяўляецца першым вопытам **ня толькі ў БССР, але і ўва ўсім Саюзе ССР**.

Будзем спадзявацца, што гэты вопыт пры неабходным падтрыманьні партыйных, к о м с а м о л ь с к і х, савецкіх і грамадзянскіх організацый знойдзе жывы водгук сярод сялянства і скончыцца поўным посьпехам.

Рэктар Акадэміі **М. Козыраў.**

На дапамогу Акадэміі.

(Артыкул сакратара Аршанскага АК Комсамолу).

Узьнятую ідэю навуковымі працаўнікамі Беларускай Сельска-Гаспадарчай Акадэміяй і Горацкай комсамольскай організацыяй аб організацыі нядзельнага сялянскага унівэрсытэту знайшла належнае падтрыманьньне збоку ўсёй комсамольскай організацыі Аршаншчыны.

Па нашаму, спрыяючай прычынай для ўзьнікненьня такой ідэі паслужылі: організацыя Маскоўскага Нядзельнага Рабочага Унівэрсытэту, агульная патрэба дзяржавы культурных працаўнікоў, праведзеная «**Чырвонай Зьмэнай**» нарада комсамольцаў-гаспадароў Горацкага раёну і інш.

Гэта пытаньне абгаварвалася на пасяджэньні бюро АК з прысутнасьцю сакратароў усіх райкомаў акругі і комсамольцаў дэлегатаў акруговага зьезду саветаў.

Усе прысутныя горача спаткалі апавяшчэньне аб адчыненьні такога ўнівэрсытэту і згаджаліся з тым, што ўсямерна трэба дапамагчы пашырэньню такой ідэі.

Таксама гэта пасяджэньне вызначыла некаторыя шляхі адшуканьня патрэбных сродкаў. У гэтым напрамку прыдзецца ўжываць меры дабравольных збораў, вылучэньняў сродкаў з сум, што маюцца ў распараджэньні АК Комсамолу, пастаўлена ўжо пытаньне перад належнымі організацыямі і органамі, (Акрана) аб дапамозе нам сродкамі.

Сама Акадэмія ўжо вызначыла для патрэб сялянскага ўнівэрсытэту прыблізна 300 руб.

Унівэрсытэт ставіць перад сабой задачай—падрыхтаваць кваліфікаваных культурных гаспадароў, якія зараз неабходны краіне дзеля разьвіцьця сельскай гаспадаркі ў соцыялістычным напрамку.

Акругком даў дырэктыву Горацкаму райкамолу аб прыняцьці патрэбных захадаў (організацыя колектыўнай пад'ездкі на заняткі унівэрсытэту, дапамога ў гэтым беднаце і батракам, адшуканьне памяшканьня для начоўкі і інш.), што дасьць магчымасьць займацца ў унівэрсытэце дзецям вясковай бедныты, асабліва з вёсак, якія знаходзяцца далёка ад гораду.

Пры наборы вучняў унівэрсытэт будзе зьвяртаць асаблівую ўвагу на комсамольцаў-самастойных гаспадароў, і будзе старацца, каб усе яны займаліся.

Справа гэта новая, ня мае ніякага вопыту, што можа выклікаць некаторыя цяжкасьці, але прымаемыя практычныя мерапрыемствы як з боку навуковых працаўнікоў, партыйнай і комсамольскай організацыі, так і вялікай падтрымкай самых шырокіх мас, гэтыя цяжкасьці могуць быць пераможаны.

Трэба ЦК ЛКСМБ абгаварыць гэты карысны пачын і прыйці на дапамогу Аршанскай організацыі ў выкананьні пастаўленай задачы.

А. Варончанка.

Калі выстаўляць пчолы?

(Хоцімскі раён, Калінінская акруга)

Калі пчолы зімуюць у зямляным амшаніку і сядзяць ціха, то лепш не сьпяшацца з выстаўкай іх, бо як звычайна, пасьля некалькіх дзён з «першай вясны» пачынаецца зноў холадна.

Калі пчолы вядуць сябе ў амшаніку трывожна, шумяць, пачкаюцца паносам і ў вульлю ўжо шмат падмору, то трэба не чакаць з выстаўкай, а прарабіць яе ў першыя дні вясны.

Пажадана, каб к выстаўцы пчол на пасеку ўжо ня было сьнегу. Самую выстаўку лепш рабіць у 11—12 гадзін дню, калі канчаткова выявіцца, што на двары цёпла, няма ветру і пчолы змогуць спакойна аблятацца.

Перад тым, як узяць з амшаніку вулей, зачыняюць у ім ляток ельнікам або саломаю.

Ставіць вульлі трэба на тым-жа месцы, дзе і стаяў ён у мінулым годзе.

За аблётам пчол трэба ўважліва пасачыць, што дасьць магчымасьць пазнаёміцца з сілаю паасобных сем'яў. **Я. Л.**

Як лепш садзіць гарбузы.

Агарод глыбока на зіму ўзорваецца. Вясною да пасадкі агародніны тры разы скародзіцца і два разы ўзорваецца. Пасьля гэтай апрацоўкі робяцца грады. На градах выкопваюцца ямы шырынёю і даўжынёю ў 2 аршыны і глыбінёй у 1 аршын. На дно ямы кладзецца гной і пакрываецца прыблізна пластам зямлі ў 4 вяршкі.

На кожную яму садзяцца 3-4 гарбузікі. Паліваць лепш жыжкаю, што выцякае з хлявоў, косы варта абразаць, пакідаючы з кожнага каліва толькі 3-4 касы. Маленькія гарбузы на косах таксама адрываюцца. Пакідаецца 3-5 гарбузоў.

Чым менш будзе пакінута косаў і завязаўшыхся гарбузоў, тым ураджай будзе лепшы. **У мяне было пасаджана на двух ямах 6 гарбузікаў. Сабраў 47 гарбузоў. Вага аднаго гарбуза даходзіла да 1 пуду.**

Комсамолец М. СТАЛОВІЧ.

Ці падумаў ты, як скарыстаць летні водпуск???

Што бачыла Бабруйская комсамольская дэлегацыя ў Ленінградзе

Жлобінскія і Барысаўскія комсамольцы організоўваюць экскурсыю на лодках уніз па Дняпру

БЕЛАРУСКАЯ СЬВІТКА У ГОРАДЗЕ ЛЕНІНА

Што бачыла Бабруйская дэлегацыя?

У „Беларускім Ленінградзе“

Віцебск завуць Беларускім Ленінградам. Прычынай гэтаму разьвітасьць у горадзе прамысловасьці.

Цягнік „Жлобін—Ленінград“ стаіць у Віцебску цэлых 4 гадзіны. Нам—Бабруйскай дэлегацыі—гэта наруку: у вагоне (для дэлегацыі быў адцушчан спэцыяльны вагон) пакінулі 2-х таварышоў-дзяжурных, а ўсе іншыя роем вываліні на вузэньнія вуліцы досыць чыстага, вясёлага, шматлюднага гораду.

Па той згубленнасьці, раскіданасьці ў назіраньні за усімі новымі рэчамі, абставінамі, што спатыкаеш у новым месцы, можна было лёгка пераканацца, што ўся Бабруйская дэлегацыя далей свайго Бабруйску нідзе ня была. Гэта яшчэ больш надмацоўвае наступны факт,

... Перайшоўшы Дзьвіну мы апынуліся у самым цэнтры гораду, на плошчы. Дэлегаты сочаць за рухам трамваеў. Бачым—бяжыць вагон з гары, электрычныя іскры загараюцца на дроце і тут-жа прападаюць. Падышлі да лініі, а калі трамвайны вагон параўняўся з намі, некалькі хлапцоў зьнялі з галоў шапкі і падняўшы ўверх давай імі трэсьці.

Як потым высьвілася, гэтым дэлегаты хацелі суняць трамвай. Вядома, вагон ня супыніўся, а пасьмейваючыся званком яшчэ больш старанна памчаўся да станцыі...

Спацелы цягнік наступае

Паравоз злосна расьсякае сваімі грудзьмі начную цемень, напружвае тужэй мышцы калёс і пад рытмічны лёскат ляціць наперад.

Кожнаму з нас хочацца чым хутчэй прычакаць раніцы, каб ноччу ня прыехаць у горад, а глянуць на яго з больш-менш далёкай аддегласьці. Жаданьні спаўняюцца: ужо зусім відна, цягнік яшчэ больш расхлястаўшыся імчаўся між балот Ленінградзкай губэрні, перакідаў нас ад рубяжу з Польшчаю да мяжы з Фінляндыяй.

Вёрст 20—30 не даяжджаючы Ленінграду мясцовасьці усеяны дачнымі горадкамі. Сярод іх мы шукаем больш нам вядомай па кнігах мясцовасьці, шукаем былага Царскага Сяла, цяпер Дзецкага. Вагонныя вокны чуць стрымліваюць напор на іх дэлегатаў.

Праехаўшы Дзецкае Сяло, залатыя купалы царквы якобы даюць магчымасьць бачыць вёрст за 15, мы пачалі заўважваць хмары дыму: гэта і быў Ленінград.

Тысячы высачэзных труб, з якіх чорны дым валіў, быццам хмары перабурныя выплывалі з-за небасхілу,—спаткалі беларусаў, прымусілі сэрца інакш стукаць, а радасьць расьпірала грудзі і хацела вырвацца на верх, каб усім паказацца.

Горад Леніна

Дзецка-Сельская станцыя не падобна на нашы беларускія станцыі: тут мы з цягнікам ўехалі ў вялізарнае памяшканьне...

З дэлегацыяй ехаў фотограф-комсамолец, які стараўся „фіксіраваць“ дэлегацыі ў самых розных абставінах.

Вялічэзная станцыя, няздлічоная колькасьць пасажыраў, наша згубленасьць прымусілі фотографа зазьняць дэлегацыю ў момант вылазкі з вакзалу і спатканьня прадстаўнікоў ад цадшэфнага лінкору. Не пасьпеў здымшчык згарнуць свой апарат, як дзяжурны агент паўстаў прад намі і апавясьціў, што фотограф з апаратам—арыштаваны (але даведаўшыся хто ён—выпусьцілі).

Аказваецца, без дазволу, рабіць здымкі на станцыі забаронена...

Ідучы па вуліцах Ленінграду, ніхто з нас не глядзеў наперад: погляды коўзаліся па вітрынах, шыльдах, сямінавярховых камяніцах, трамваях, і толькі, калі разфуфыраная дама прывітаецца з табою: иднот... „прется нос задрав... еле с ног не сшиб“—ты глянеш наперад і папярэдзіш сябе ад новага канфузу...

Бюро дэлегацыі.

Злева направа: Рэенгольд, Ісакаў (старшыня бюро), Жидульскі і прадстаўнік газэты „Чырвоная Зьмена“ тав. З. Паваротны.

Смольны

Усе ведалі, што застановімся жыць у Смольным. Дэлегатка свойская нават прызналася, што ёй Смольны сьніўся яшчэ ў Бабруйску. Многім чамусьці думалася, што Смольны знаходзіцца ў самым цэнтры гораду, стаіць на ўзвышшы і г. д.

Хоць такіх „доблестей“ Смольны і ня мае, але усё-ж такі яго вялічыня, аўтамабільны рух, надпіс на варотах „Первый совет пролетарской диктатуры“ ніколі не забудзецца дэлегатамі.

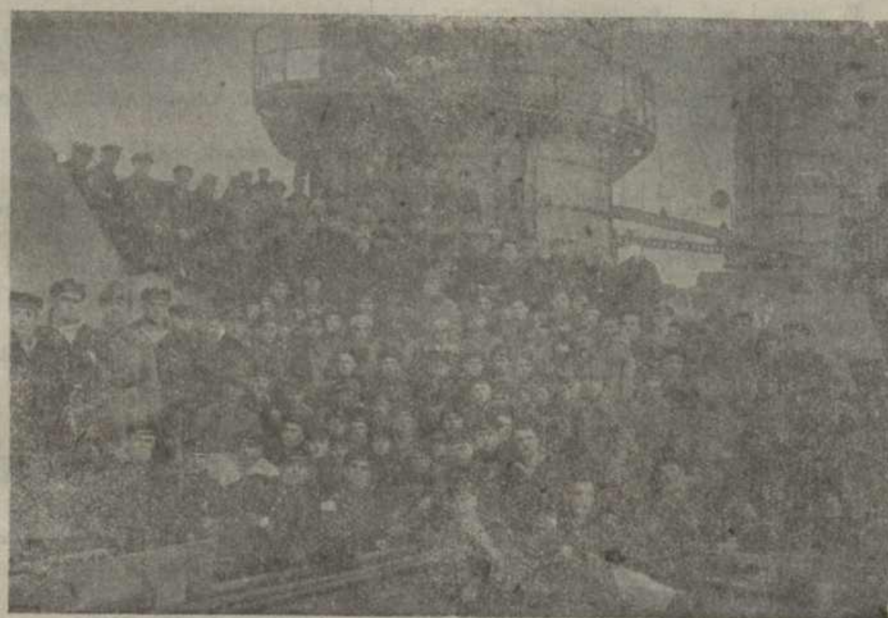
Комсамольскі актывісты Патпенка, надыходзячы да варот Смольнага, зьвярнаўўсяда свайго таварыша:—а ўсётакі які-б малюнак добры ня быў—усяе сапраўднасьці ён не перадае.

І правільна. Мы любаваліся Смольным на фотографіях у розных позах яго рэволюцыйнай барацьбы, але ўсё гэта былі зьмяныя, не разборчыва напісаныя копіі, а арыгінал убачылі толькі сёньня.

Гэты даўжэразны трохпавярховы дварэц, бяз лішніх выкрутасаў на сьценах умяшчае ў сабе зараз усе цэнтральныя органы Ленінградзкай губэрні і Паўночна-Заходняга краю.

Да правага боку дварца прытуліўшыся стаіць Смольнінская царква, дзе ў пакоі № 205 і прышлося нам застанавіцца.

На палубе падшэфнага.

3-ая рота лінкору „Парыская Комуна“ сумесна з дэлегацыяй Комсамолу Бабруйшчыны.

Ня клюб, а клюбішча

Вечарам 16-га сакавіка (у дзень прыезду) дэлегацыя накіравалася ў клюб будаўнікоў.

Гэта была наша першая сур'ёзная вылазка па вуліцы волата Ленінграда. Дэлегаты яшчэ дзівіліся яздой на трамваі, угледаліся ў трамвайскіх пасажыраў і баяліся гутарыць паміж сабою.

Па вагонах пачуліся загады: Бабруйск, вылазь, перасадка! Але гэты загад быў дадзен тады, калі трамвай суняўся і за якую небудзь хвіліну ўсе вылезьці не маглі. Пачуўся званок і трамвай з большай часткай дэлегатаў зьнік у шэрай цемнаце акраіны.

Бабруйскін—наш „праваднік“, чалавек бывалы—злуецца на паехаўшых дэлегатаў, што не здаўмеліся вылезьці. Мы цікавімся, як гэта можна, калі трамвай так шпарка памчаўся.

— Сказаў кандуктару суняць вагон і вылазь!—усезнайскім тонам адказаў Бабруйскін..

Хвілін праз 10 паехаўшая частка дэлегацыі зьвярнулася назад і мы пашлі ў клюб будаўнікоў.

Гэта ня клюб, а як сказала піонэрка-дэлегатка—сапраўдны клюбішча. Зьмяшчаецца клюб у вялікай трохпавярховай камяніцы—у былых панскіх палацах.

Першы паверх заняты залямі: кіно-заля тэатральная заля, малая тэатральная заля, буфэт з гарачымі сьнеданьнямі і полуднямі і інш.

Пакоі другога паверху разьмяркаваны паміж гурткамі клюбу, дзе і адбываюцца заняткі.

Трэці паверх—бібліотэка і чытальні.

У момант, калі мы былі ў клюбе, адбываліся заняткі комсамольскага сімфонічнага аркестру. Загадчык клюбу працанаваў нам пазнаёміцца крыху з гэтым аркестрам. Мы далі згоду. Комсамольцы-будаўнікі выканалі нам некалькі сімфонічных нумароў.

Усе залі (іх тры) былі перапоўнены пастаноўкамі.

Клюб мае сваю фота-каюту, якая на ўспамін зазьняла нашу дэлегацыю сумесна з праўленьнем клюбу

Эрмітаж

17-га сакавіка ранінаю дэлегацыя накіравалася ў Эрмітаж, які знаходзіцца ў зімнім дварцы. Прашоўшы пад'езд Галоўнага Адміралцейства, мы апынуліся на знаёмай усім рабочым і сялянам нашага Саюзу плошчы—мы ішлі па месцы, дзе ў 1905 годзе цяклі кравяныя рэкі...

У Эрмітажы падзяліліся на групы па 30 чалавек, распрануліся і па ступеньках, усланых каўрамі, падняліся наверх.

Вопытная кіраўніца мо' ў тысячны раз апавядала сёньня нам завучаныя на памяць словы.

Прад нашымі вачмі мільгалі сотні тысяч розных рэчаў, сабраных за 5·000 гадоў.

Эрмітаж дзеліцца на 3 аддзелы: Дрэўні мір (Эгіпэт, Рым, Грэцыя); Заходняя Эўропа і аддзел прыкладнага мастацтва і мануфактуры.

Пачарнелыя ад старасьці статуі грэцкіх багінь і багоў апавядалі нам эб жыцьці, містыцызму старажытных людзей.

У гэтым музэі старажытнасьцяў былі мы бяз малага 3 гадзіны, а бачылі мо' тысячную частку яго. І ўсе рэчы музэю бачыць нельга, бо іх такая колькасьць, што можна услаць плошчу ў $7^1/_2$ квадратных вёрст. Калі прыняць пад увагу, што рэчы ёсьць зусім маленькія, дык можна ўявіць сабе Эрмітаж разьмешчаны ў сотні вялізарных пакояў і заль.

Музэй рэволюцыі

У тым-жа самым Зімнім Дварцы зьмяшчаецца і музэй рэволюцыі.

Пры уваходзе ў музэй, у першым яго пакоі, на сьцяне вісіць трахвостка (такі бізун) з маёнтку Пскаўской губэрні: гэта найлепшы дакумант прыгоннага права.

З гэтага часу і пачынаюцца аддзелы музэю.

Па дакумантам прадажы і куплі дзяўчыны Агафены, селяніна Паўла, мільёны экскурсантаў вывучаюць панскія эпотыты на прыгоннае сялянства, на гэту, як іменавалі іх у той час, „вышэйшыя“ колы, чэрнь.

У аддзелах музэю рэволюцыі можна бачыць як на ладоні ўсю рэволюцыйную барацьбу пачынаючы з канца 18-го стагодзьдзя і канчаючы 1905-ым годам. Аддзел „Кастрычнік“ толькі пачынае разгортвацца.

Сярод тысячных дакумантаў музэю з задавальненьнем прачытаеш царскі загад аб „пуску ў расход“ ленінградзкіх рэволюцыянэраў, дзе ў канцы дакуманту залатымі літэрамі выведзена. „На подлинном написано собственною Его Императорского Величества Рукою Тако:

„Николай“.

Петрапаўлаўская цытадэль і Рускі музей.

18-га і 19-га сакавіка дэлегацыя была на падшэфным лінкоры „Парыская Комуна“. 20 наведалі Петрапаўлаўскую цытадэль і Рускі мастацкі музей, які зьмяшчаецца ў адным з лепшых дварцоў Ленінграду—у б. дварцы князя Міхаіла.

У Петрапаўлаўскай цытадэлі асаблівае ўражаньне зрабілі на нас царскія грабніцы з дарагога мармуру, каронамі на кутох і турма.

Мы ўбачылі і пераканаліся, як вялікія пустыя і цёмныя пакоі турмы, у якіх сядзелі самыя выдатныя сыны рэволюцыі, сваёю пустыннасьцю і ціпшынёю даводзілі людзей да шаленства.

Найвышэйшыя кара—гэта адзінота чалавека. І царскі ўрад гэтай адзінотай „перавыхоўваў“ рэволюцыянэраў. Турма так пабудована, што да яе не даносіўся амаль ні адзін гук гораду.

Карыдоры турмы былі ўсланы мяккімі каўрамі і хоць каля кожнай камеры стаяла два жандары—ніякага шуму ад гэтага ня было. Калі ў камеры заключоны пачынаў сьпяваць, ці што іншае—яго садзілі ў карцар, вокны якога зачынялі жалезнымі ваканіцамі і пакідалі толькі малюханечкую дзірачку, праз якую нітачкамі пранікаў сьвет і наводзіў жудасьць на чалавека.

Цяпер сьцены камер маюць сотні надпісаў—„здесь мучился Желябов“ і інш., якія зрабілі ўжо экскурсанты.

На заводзе „Красный Путиловец“.

Заходняя акраіна Ленінграду, дзе знаходзіцца наша гордасьць—машына-будаўнічы завод „Красный Путиловец“ так і завецца „Путиловская окраина“. Тут—свой горад: свой і тэатр, крамы, трамвай і інш.

Перад экскурсыяй, адказны сакратар комсамольскага колектыву (у колектыве 200 чалавек, 20 ячэек) Сашка Ільін пазнаёміў нас з комсамольскай працай на заводзе.

— Павялічэньне кваліфікацыі моладзі,—кажа тав. Ільін,—адна з галоўнейшых задач нашай працы.

У гэтым мы пераканаліся ў часе экскурсыі.

Завод займае сабою бяз малага 15 квадратных вёрст. Працуе на ім 12,000 рабочых.

На заводзе 27 цэхаў і, каб пабываць у іх, трэба пабываць на заводзе ня менш, як тры дні.

Мы былі толькі ў цэху „Мартэнаўскія печы“, пракатным, зборкі паравозаў і фабзавучы.

У Мартэнаўскім цэху ў гары поўзаюць па рэльсах краны набіраюць бяформенныя кускі жалеза і кідаюць у аскаленыя рты печак.

Больш за ўсё апатамучвае экскурсанта пракатны цэх. Жалезныя зьмейкі, нагрэтыя да белага накалу, перадаюцца рабочымі з рук у рукі.

Кожны пракатны станок сьвязіцца залатымі іскаркамі.

У цэху па зборцы паравозаў, мы былі сьведкамі, як рыхтаваўся першы па сваёй велічыні паравоз у СССР да адпраўкі. Дэлегаты не маглі з ім разьвітацца: неяк радасна глядзелі і пад звон паравозных частак дапытваліся ў тэхніка:—Колькі такіх паравозаў вы робіце у месяц?—Колькі ён вёрст робіць у гадзіну? і г. д.

Кузьнечны цэх—самы цёмны і шкодны для працы. Цяпер пры гэтым цэху канчаецца будаваньне новага памяшканьня сьветлага і здаровага для працы.

У фабзавучы займаецца 300 фабзайчыкаў. Пры ўваходзе ў гэты цэх. на чырвоным палатне вялікімі літарамі намалёвана:

— „В грохоте колес, в шелесте приводов, в реве печей, в мощном взмахе электричества и радио роет металлист могилу мировому империализму“!

Гэта самае можна прачытаць і на тварах вясёлых фабзайчыкаў—будучых металістаў, якія старанна ўвіхаюцца ля станкоў, выконваюць заданьні, навучаюцца кваліфікацыі.

Дзе былі яшчэ?

Кожны дзень дэлегацыя знаёмілася з новымі і новымі культурнымі асяродкамі Ленінграду, кожны дзень уражаньні дэлегатаў узбагачаліся новымі ніколі незабытнымі радасьцямі. І апісаць іх падрабязгова няма магчымасьці. Зазначым толькі яшчэ, што дэлегацыя наведала: завод „Треугольник“, Ленінградзкі порт, Друкарскі двор, завод „Электро-Сила“ і інш.

Былі ў некаторых тэатрах, кіно, дзяржаўным цырку.

* * *

Будучы на заводах, у музэях, дэлегаты стараліся ўсё цікавае запісаць, каб, прыехаўшы ў Бабруйск, расказаць сваім таварышом..

... І яшчэ з большаю радасьцю вярталася дэлегацыя ў Бабруйск, бо цяпер яна знаёма з горадам Леніна, з тым горадам, на вуліцах якога праліта пролетарыятам шмат крыві ўзгадоўваючы Кастрычнік.

Зьм. Паваротны.

Хто хоча са мною ехаць па Дняпру

Ліст у рэдакцыю

Студэнт Горацкай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі даслаў у рэдакцыю ліст, які мы зьмяшчаем ніжэй: «Я добра ведаю Магілеўскую акругу. Быў у Казані, Елабугі (мінулай Вяцкай губ. на рацэ Каме) у Горацкім раёне, Меншчыне; езьдзіў уверх і ўніз па Дняпру ад Магілева, ведаю ўмовы лодачнай язды па Дняпру. Умеючы добра езьдзіць у рыбачых чоўнах і лічачы іх найбольш прыгоднымі для аддеглых спускаў па рацэ, маю мэтай падабраўшы яшчэ двух-трох кампаньёнаў (пры садзейнічаньні бюро «Турызм») купіць чоўн у Оршы і спусьціцца па Дняпру да Днепрабуда. Там, зарабіўшы на адваротны праезд (па чыгунцы) і прадаўшы човен, зьвярнуцца цягніком.

Па маім разьлікам максымальны тэрмін экскурсыі—2 тыдні. Але пры жаданьні можна спусьціцца і ў 8-10 дзён.

Мой адрас: гор. ГОРКІ, Сельска-Гаспадарчая Акадэмія студэнту 2-га курсу

Бондараву П. С.

Экскурсіі па ракам Беларусі

Рэкі Беларусі дазваляюць без асобных страт з большай карысьцю для ўмацненьня здароўя стварыць у кароткі тэрмін шэраг экскурсій па ўсім напрамкам тэрыторыі Беларусі. Удзельнікі экскурсіі могуць разам з гэтым сабраць багаты матэр'ял па краязнаўству, што будзе спрыяць разьвіцьцю кругазору самых удзельнікаў.

Найбольш цікавай трэба лічыць экскурсію па Дняпру і яго прытокам: Прыпяці, Сожы, Бярэзіне. Але і Заходняя Дзьвіна, а таксама дробныя рэкі і рачушкі дазваляюць рабіць усялякія камбінацыі маршрутаў па ўсёй тэрыторыі выходзячы з сіл і сродкаў, а таксама блізасьці ад месца жыцьця ўдзельнікаў. У некалькі дзён можна прарабіць маршрут: Ворша—Магілеў—Гомель—Мазыр—Бабруйск альбо Барысаў.

П. Бондараў.

Як мы рыхтуемся

5-га чэрвеня жлобінскія комсамольцы сумесна з барысаўскімі паедуць на лодках уніз па Дняпру.

Ужо ня гэтак даўно мы у «Чырвонай Зьмене» пісалі аб думцы Жлобінскіх комсамольцаў організаваць на час летняга водпуску экскурсыю па маршруту Жлобін—Кіеў—Крэменчуг — Екацярынаслаў — Сімфэрополь—Ялта (на лодках уніз па Дняпру і цягніком), тады мы асьвятлілі тыя мэты і задачы, якія мы перад сабой ставім у гэтай экскурсыі. Цяпер жа мы лічым неабходным падзяліцца на старонках «Чырвонай Зьмены» з другімі організацыямі аб тым, як праходзіць у нас падрыхтоўчая праца да экскурсыі.

Мы конкрэтна ўжо прыступілі да падрыхтоўчай працы: Па гораду організавалі падпісныя лісты, кожны таварыш уносіць на карысьць экскурсіі колькі можа (сабралі 40 руб.), рыхтуемся ставіць пастаноўкі платныя, пускаць кіно-сэансы, у чым нам ідзе на спатканьне чыгуначнае рабочае кіно.

Галоўным нашым памочнікам і кіраўніком у сэнсе пабудаваньня экскурсыі зьяўляецца Райком Комсамолу, пры дапамозе якога нам удалося стварыць грамадзкую думку сярод комсамольскай організацыі навакол экскурсыі. Ужо няма тых пасьмешак, з якімі спаткалі нас пры першых кроках нашай працы, кожны комсамолец упэўніўся у тым што зацея будзе выканана.

Вось ідзе групавы сход 4-х гарадзкіх ячэек КСМ. Пасьля інформацыі аб экскурсыі выносіцца аднагалосна пастанова аб тым, каб кожны комсамолец павінен унесьці на карысьць экскурсыі сколькі можа. Хлопцы выказаліся за тое, каб экскурсыя абавязкова была наладжана. Наогул комсамольская організацыя лічыць экскурсыю ўжо не справай адной маленькай групы (12 чалавек), а справай усёй організацыі і ідзе нам на дапамогу.

Дрэнна абстаіць справа з Акруговым Саветам Фізкультуры. **Яшчэ 3-га сакавіка мы паслалі заяву ў Акрсавет**, але і да гэтага часу **ніякага адказу не атрымалі.** Прыватным чынам мы даведаліся аб думцы Акрсавету Фізкультуры, што раз у сваіх плянах экскурсыя мае характар чыста комсамольскай працы, дык няхай абыходзяцца бяз нас».

Трэба сказаць Акруговаму Савету (і мы гэта яму ў заяве адзначалі), што большасьць экскурсантаў зьяўляюцца фізкультурнікамі, што экскурсыя мае характар увязкі комсамольскай працы з папулярызацыяй фізкультурнага руху і турызму, і што Акруговаму Савету ня трэба глядзець на такую зацею скрозь пальцы.

Такія адносіны з боку фізкультурнай організацыі падрываюць працу па папулярызацыі фізкультурнага руху на мясцох.

У заключэньне хочам адзначыць яшчэ такі момант:

Мы атрымалі ад комсамольцаў Барысаўскай організацыі просьбу падзяліцца з імі сваімі думкамі наконт наладжваньня экскурсыі, пасьля чаго мы ім паслалі свой плян і прапанавалі прыступіць да наладжваньня сумеснай экскурсыі двух організацый.

Сувязь з імі ўжо наладжана, у Барысаве таксама організавалася восем чалавек, маецца ў нас думка, што мы зможам правесьці экскурсыю разам.

(Барысаўцы паедуць уніз па Бярэзіне да Дняпра, дзе сустрэнуцца абедзьве экскурсыі.

Трэба мець надзею, што мы гэта выканаем.

Ад імя групы экскурсантаў — Закрэўскі. Бартошмін. Арлоў.

САЮЗНЫЯ НАВІНЫ.

(У ЦК ЛКСМБ).

У дамы адпачынку і на курорты!

Бюро ЦК ЛКСМБ дала паказаньні ўсім акруговым організацыям комсамолу аб скарыстаньні месц у дамы адпачынку і на курорты.

Мясцовым організацыям трэ' будзе прасачыць за тым, каб у бягучым годзе поўнасьцю скарысталі 15 проц. месц у дамы адпачынку і 10 проц. курортных месц для рабочых падросткаў.

У зьвязку з тым, што ў 1927 годзе мэдагляду ня будзе, адбор падросткаў у дамы адпачынку і на курорты павінен праводзіцца ў агульна-адборачных камісіях. Пасылка на адборачную камісію праводзіцца фабзаўмясцкомам пры ўдзеле прадстаўніка комсамольскай ячэйкі. Пры пасылцы рабочых падросткаў у адборачную камісію неабходна мець на ўвазе—ці адчуваюць яны патрэбнасьць, па становішчы здароўя, у дамох адпачынку і курортах, улічваючы пры гэтым матар'ял мэдагляду 1926 году.

Яўпраца ў Гомельшчыне

Праведзена абсьледваньне яўпрацы Гомельскага АК ЛКСМБ,

Выяўлен значны ўзрост яўрэйскай моладзі ў вытворчасьці, а таксама палітычнай актыўнасьці.

З недахопаў адзначана недастаткова організаваная праца па ўцягненьню ў вытворчасьць яўрэйскай местачковай моладзі, нязначная колькасьць культурных установ, якія абслугоўваюць яўрэйскую рабочую і саматужную моладзь.

Акругкому дадзен шэраг паказаньняў ў галінах экономічна-адукацыйнай, выхаваўчай і організацыйнай працы.

Профтэхасьвета

Павысіць кваліфікацыю інструктароў

Галоўпрофасьветы сёлета організуе $1^{1}/_{2}$-месячныя курсы для перападрыхтоўкі інструктароў профтэхшкол.

Курсы організуюцца з мэтай навышэньня тэорэтычнага узроўню інструктароў і набыцьця апошнімі неабходных навыкаў па мэтоду ЦІП'у.

Пасьля сканчэньня курсаў інструктары будуць на кароткі тэрмін пасланы ў Маскву дзеля азнаямленьня з пастаноўкай справы ў вытворчых школах моладзі.

Абсьледваньне школ

Заслухаўшы інформацыю прадстаўніка ЦК ЛКСМБ у Галоўпрофасьветы бюро Менакругкому ЛКСМБ пастанавіла правесьці у бліжэйшы час **абсьледваньне Менскіх профтэхшкол будаўнікоў, друкароў, мэталістаў і дрэваапрацовачнікаў**, а таксама школы **канторскага** вучнёўства.

Што мы дадзім прамысловасьці?

Згодна вестак Галоўпрофасьветы, профтэхшколы БССР выпушчаюць сёлета 497 чал., з якіх мэталістаў—272, дрэваапрацовачнікаў—156, будаўнікоў—20, краўцоў—21 і шаўцоў-28.

Сёлетні выпуск школ ФЗВ дае 16 папернікоў, 10 тэкстыльшчыкаў і 16 гарбароў.

Менскі архітэктурна - дарожна - будаўнічы тэхнікум выпушчае 30 чал., Віцебскі электромэханічны—49.

Барацьба справай

○ Цэнтральная камісія дапамогі дзецям пры ЦВК БССР адпусьціла Наркамасьветы 34.527 руб. на правядзеньне наступных мерапрыемстваў па барацьбе з дзіцячай беспрытульнасьцю: адчыненьні ў Воршы прыемніку **на** 30 дзяцей, патраніраваньне 200 дзяцей і выпуск пераросткаў з дзіцячых дамоў.

○ Менская акруговая дзеткамісія організуе ў хуткім часе клюб-сталоўку, разьлічаную **на** 75 беспрытульных. Для гэтай мэты адпушчана **каля** 10 тысяч рублёў.

Дыспансэрызацыя моладзі

У гэтым годзе будзе праводзіцца **дыспансэрызацыя** рабочых падросткаў. Што гэта за штука—**дыспансэрызацыя** і чаму яна нам патрэбна?

Дыспансэр ці профілакторы—гэта такая ўстанова, дзе побач з лячэньнем хваробы падростка вывучаюцца ўмовы яго жыцьця, выяўляюцца ўсе псыхафізычныя асаблівасьці, прышчэпліваюцца санітарныя навыкі, гігіенічныя веды і г. д.

Сёлета Менскі Цэнтральны Дыспансэр Дзяцей і Падросткаў праводзіць **пагалоўны агляд** малодшых груп, пачынаючы з 14 год з наступовым пераходам на больш дарослыя групы.

Мяецца на ўвазе пачаць агляд з сярэдзіны красавіка. На кожнага падростка будзе заведзен асобны санітарны ліст. У гэты ліст увойдуць наступныя весткі, дадзеныя ўрачамі—спэцыялістымі розных габінэтаў:

Унутраны габінэт абмалюе ўвесь фізычны стан падростка з выяўленьнем стану асобных важных органаў, як сэрца, лёгкія, жалудачна-кішачны тракт і г. д.

Антрапамэтрычны габінэт праробіць ўсе вымеры цела.

Нэрвова-псыхолёгічны габінэт дасьць ацэнку нэрвова-псыхічнаму стану падростка.

Габінэт вуха і вока установіць вастрату слуху і зрэньня.

Зубны габінэт установіць стан парожні роту і адзначыць дэфэкты, якія патрабуюць безадкладнага выпраўленьня.

З боку шырокіх мас рабочай моладзі мы чакаем самых сьвядомых адносін да дыспансэрызацыі.

Д—р ЛЕВІН.

ВЕЧАР БЭТГОВЭНСКАЙ МУЗЫКІ

ВЯЛІКІ КОНЦЭРТ ДЛЯ МОЛАДЗІ У КЛЮБЕ КАРЛА МАРКСА

У аўторак, 12 красавіка, у памяшканьні клюбу імя Карла Маркса рэдакцыя «Чырвонай Зьмены» наладжвае для рабочай, служачай і вучнёўскай моладзі Менску **вялікі концэрт**, прысьвечаны творам геніяльнага композітара **Людв'га ван-Бэтговэна.**

Концэрт будзе дадзен сіламі студэнтаў Беларускага Музтэхнікуму.

Програма яго раскладаецца на 3 часткі: 1. **«Бэтговэн і сучаснасьць»**—уступнае слова **Ю. Дрэйзіна; 2. Аддзяленьне камернай музыкі;** 3 **Аддзяленьне сімфонічнай музыкі.**

Білеты прадаюцца кожны дзень у рэдакцыі **«Чырвонай Зьмены»** (Комсамольская, 25) у тав. Шмуклер. **Цана білетам ад 15 да 50 кап.**

Першыя 3 месяцы бою

На шмат якія тавары цэны ўжо зьніжаны

Не паслабляць, а ўзмацняць кампанію!

Наркамгандаль зараз падводзіць **вынікі кампаніі па зьніжэньню цэн за першыя тры месяцы 1927 году.**

* * *

Найбольшае зьніжэньне цэн у коопэрацыйным гандлю (у гарадох) наглядаецца на наступныя тавары: **алей**—4,1 проц., **жалеза**—3,9 проц.; найменшае—на **цьвікі**—0,4 проц. і газу -0,5 проц. бяз зьмен засталіся цэны на **запалкі і мыла.**

У сельскіх мясцовасьцях, коопэрацыя зьнізіла цэны на **жалеза** (5 проц.) і **цукар**—(3,6 проц.). Меншым зьменам падляглі цэны на **паркаль, махорку** і **соль.**

Як гарадзкая, так і вясковая коопэрацыя сваёй політыкай зьніжэньня цэн пагражалі прыватным гандлярам адарваць ад іх спажыўцоў.

Воляй-няволей **прышлося прыватніку таксама зьніжаць цэны на большходкія тавары, як алей, жалеза, цукар, соль і г. д.**

Трэба адзначыць, што адны і тыя тавары каштуюць неаднолькава ў гарадзкой і вясковай коопэрацыі (у апошняй даражэй). Гэта тлумачыцца большымі накладнымі выдаткамі, прыпадаючымі на долю вясковай коопэрацыі.

Побач са зьніжэньнем цэн у коопэрацыі маецца абмежаваны лік тавараў, цэны на якія ў горадзе ўзрасьлі (**соль і мыла**). У сельскіх мясцовасьцях сталі даражэйшымі **мыла і цьвікі.**

* * *

Наркамгандаль БССР выдаў шэраг спэцыяльных пастаноў і дырэктыў, згодна якім **розьнічныя цэны павінны быць зьніжаны** (па дзяржаўнаму і коопэрацыйнаму гандлю) **ў адпаведнасьці з нанава ўстаноўленымі прэйс-курантнымі цэнамі.** Прыняты рашучыя крокі да «падцягваньня» коопэрацыйных і дзяржаўных організацый, недастаткова праводзячых кампанію па зьніжэньню цэн, як у адміністрацыйным, так і ў судовым парадку.

Таксама ўстаноўлены вызначаныя тэрміны, да якіх гандлёвыя організацыі, займаючыся розьнічным гандлем, павінны правесьці канчаткова зьніжэньне цэн.

За апошні час устаноўлены максымальныя гранічныя накідкі на наступныя прамтавары: **тканіна, сукно, расьліннае і кароўе масла, цукравы пясок і рафінад, вакониае шкло, мыла, селядцы і газу.**

* * *

Наркамгандлям вызначана наступныя мерапрыемствы ў далейшай працы па зьніжэньню цэн:

Перагляд і устанаўленьне гранічных накідак на скураныя і мэталёвыя тавары, паперу, трыкатажныя вырабы, пасуду, гатовую вопратку і канцылярскія прылады.

Прымаюцца меры да ўтаненьня і скарачэньня транспартных і ўсякага роду накладных выдаткаў.

Асноўная работа па ўстанаўленьню гранічных надбавак на ўсе прамтавары будзе скончана да 15-га красавіка.

Пасьля гэтага тэрміну ў акругі выедзе цэлы шэраг адказных працаўнікоў Наркамгандлю, каб праверыць як ідзе там зьніжэньне цэн, ці праводзіцца ў жыцьцё дырэктывы Наркамгандлю і рэспубліканскай міжведамсьцьвенай камісіі па зьніжэньню цэн.

Я. Зэльцар.

ТЭЛЕФОН № 532.

Аб „комэрцыйным размаху" г-на Нахумава.

Пераліставаючы абанентную кніжку тэлефоннай сеткі Менску, я зацікавіўся тэлефонным нумарам **532**, каля якога надпіс: **«Нахумаў Н. М., упаўнаважаны Упрснабзапа. Інтэрнацыянальная вуліца, дом № 9».**

ГОСУДАРСТВЕННАЯ
ТИПО-ЛИТОГРАФИЯ
ИМЕНИ тов. СМИРНОВА
в СМОЛЕНСКЕ
УПОЛНОМОЧЕННЫЙ
Н. М. НАХУМОВ

Зацікавіўшыся гэтай таемнай асобай, мы выкрылі, што грамадзянін **Нахумаў** зьяўляецца **ўпаўнаважаным Смаленскай тыпалітаграфіі імя Сьмірнова.**

І так, **Нахумаў Н. М.** у якасьці ўпаўнаважанага Смаленскай тыпалітаграфіі імя **Сьмірнова** паявіўся на кругавідзе Менску каля 6 месяцаў таму назад—9-га кастрычніка мінулага году.

За 6 месяцаў яго працы ўзята ім заказаў толькі на **9.800 руб.**

Атрымоўвае ён 100 руб. у месяц, трымае на казённыя грошы тэлефон. Езьдзіў у камандыроўкі у Маскву і Гомель. Надрукаваў сабе ў друкарні спэцыяльныя службовыя блёкноты.

Усяго выдаткаў за час сваёй дзейнасьці **Нахумаў** нарабіў тысячы па паўтары. Да гэтага трэба яшчэ надаць выдаткі на страхкасу і шмат іншага.

Цяпер пасудзіце самі: ці варта Смаленскай тыпалітаграфіі насаждаць па гарадох такіх упаўнаважаных, як Нахумаў? Нам здаецца, што пры такім «комэрцыйным размаху» можна хутка працягнуць ножкі...

РСІ цяпер вядзе ўзмацнёную працу па зьніжэньню лішніх непатрэбных гандлевых установ. Трэба лічыць, што ўпаўнаважаны **Нахумаў** будзе ўзят «пад ногаць» РСІ.

Р. Гольдзін.

На акраіне дзесьці гораду...

Аб маленькіх „драмах" акраінных спажыўцоў.

У цэнтры зьніжэньне цэн больш-менш наладзілася. Пастаноўка коопэратыўнай справы паляпшаецца... Але як на акраінах? Што там робіцца, як там адчуваецца кампанія за танны тавар?

Мы на **Пярэсьпе**. Ціхія вулічкі. Вялізарныя лужы. Скрыўленыя, уросшыя ў зямлю хаткі з дзесяткамі латак на стрэхах...

— Дзе тут, дзядзька, коопэратыў сустрэць?

— Мала тут іх, сынок, два-тры—і няма... Усё «дробныя гандлі»...

У брудным завулачку — **магазын МЦРК № 12.** Коопэратыў добры. Большасьць тавараў падабрана пад густ спажыўца: Штодзённы зварот у сярэднім—450 руб. Гэты коопэратыў—самы далёкі ад гораду, але ня гледзячы на гэта пераацэнкі тавараў (згодна прапановам праўленьня) праводзіць безадкладна.

Спазьненьні ў пераацэнцы тавараў здараюцца, калі загад праўленьня прыходзіць пад самы канец працы, вечарам... У такіх выпадках працаўнікам коопэратыву прыходзіцца на заўтра раніцою пераважваць тавар і ставіць новыя, больш нізкія цэны.

Ня ўсюды, аднак, так добра пастаўлена справа, як у гэтым магазыне.

«Кошкіны сьлёзы».

Здалёку пачулася нейкая нявыразная лаянка. Падбег бліжэй.

«Беларускі Ларок» № 26. На ганку стаіць сівенькі дзядок і кляне «на чым сьвет стаіць» коопэрацыю. Вакол сабраліся абывацелі.

— Чаго, дзед, лаешся?

— Як—чаго?... Калі падманілі мяне... Ці-ж гэта крупа? Гэта-ж кошкіны сьлёзы... Падмочаная, камякамі... куды яна варта?

І дзед, патрасаючы **кульком** у руцэ, яшчэ мацней закрычаў.

А «Ларок» маўчыць. Дзьверы зачынены. Сёньня, аказваецца, «горкую» вывозяць—перарахунак.

— Давайце грошы назад!—забарабаніў дзед у дзьверы.

Урэшце з-за дзьвярэй паказалася рука з 22 капейкамі. Дзед злосна вырваў грошы і кінуў крупу.

Гэты факт мяне зацікавіў. Няўжо ў «Беларускім Ларку» па «зьніжаным цэнам» прадаецца такая дрэнная крупа, што яе назад аддаюць акраінныя спажыўцы?

Пашоў у праўленьне «Беларускага Ларка». Пытаюся там: чаму так?

Аказваецца, што гэта здарылася **па няўважлівасьці** працаўнікоў той крамы **«Ларка»**: яны прадавалі па зьніжаным цэнам **падмочаную крупу**, у той час, як быў загад—гэту крупу не прадаваць.

Між іншым трэба сказаць, што такія няўважлівыя, мякка кажучы, адносіны працаўнікоў прылаўку да сваёй працы маюць месца ня толькі на краінах але і ў цэнтры.

Зашоў я нядаўна ў магазын № 1 «Гандлёва-Будаўнічага Трэсту» на Ленінскай вуліцы. Пытаю дрот званковы.

— **3 р. 60 к.** кілё.

— Як гэта?

Я ведаў, што ў магазыне **«Гэт»** такі-ж самы дрот прадаецца па **3 р. 5 к.** Якім чынам розьніца ў 55 кап?.

Навёў спраўкі.

Выявілася, што магазын «Гандлёва-Будаўнічага Трэсту» купляе дрот у «Гэце» і павінен рабіць 10-процантную накідку, дазволеную Наркамгандлем. Падлічыў. Выходзіць, што магазын павінен прадаваць дрот **па 3 р. 35 кап. Зноў** бягу ў магазын.

— Колькі дрот?

— **3 р. 35 кап.** (!).

— Як?... Вы-ж паўгадзіны таму назад прасілі 3 р. 60 кап?

— Выбачайце... Памылка... Не даглядзелі...

«Мотэлэ Кунцавіцкі ратуе».

Акраіна за чыгуначнымі шляхамі МББ чыгункі. Коопэратыву няма... Самы бліскі аж на базарчыку каля вакзалу.

А бывае так: устанеш раніцой на працу... 7 гадзін... Есьці ўчора забылі купіць... У коопэратыў—рана і далёка... І ідзеш да прыватнага гандляра Мотэлэ Кунцавіцкага—ён заўжды «ратуе».

— Дайце тое.. другое...

Раптам заўважваеш, што грошай не хапае.

— Запішэце...—і «паехала». Уцягваешся ў «крэдытную сыстэму», з якой цяжка выпутацца. Бо ў гандляра ўсё даражэй: дзесятак баранак замест 15—20 кап., сыр замест 30 к.—40 кап. і г. д. і г. д.

Так дзяруць прыватныя гандляры амаль на ўсіх акраінах Менску, дзе вельмі мала коопэратываў.

* *

Нашы вывады: праўленьні ЦРК і «Беларускага Ларка» павінны павялічыць лік сваіх крам на акраінах і палепшыць адносіны працаўнікоў прылаўку да працы. Алесь Каліта.

ПРАВАКАЦЫЯ „ЧЫРВОНАЙ ЗЬМЕНЫ"

Як надулі 3 райкома

«Чырвоная Зьмена» адкрыта заяўляе ўсім:

— «Я—спровоціравала! Я надула тры комсамольскіх райкомы... Бейце мяне, рвіце на кавалкі, лайце самымі горшымі словамі, але факт застаецца фактам: я—правакатар»...

Усе зьдзіўлены: як пашто, чаму? І калі зманіла—дык навошта крычаць аб гэтым, біць сябе кулаком у грудзі? Пашто?

Пачакайце, дарагія таварышы. Усё зараз стане зразумела...

І так, па парадку: у адзін прыгожы дзень красавіка, калі так шчыра сьвяціла сонейка і капала са стрэх, нам, супрацоўнікам **«Чырвонай Зьмены»**, стала сумна.

— Вось—думалі мы—вясна ўжо расьцьвітае, хутка сьвята першага мая, з сьцягамі будуць хадзіць, а тыраж «Зьмены»... тыраж у Менскай організацыі на адным месцы: мала выпісваюць хлопцы—і ўсё тут! І галоўнае: **ўсе 3 комсамольскія райкомы Менску нічога ня робяць, каб падняць падпіску на «Чырвоную Зьмену».**

Раптам геніяльная ідэя асьвяціла мазгі аднаго нашага таварыша. Нічога ня кажучы, ён падскокнуў да тэлефона, зьняў трубку...

— Цэнтральная?.. Дайце Ляхаўскі райком... А—Ляхаўка?.. Паклічце **Зэйфмана... Зэйфман?..** Слухай гэта--гаворыць з **«Чырвонай Зьмены»...** Што ў вас робіцца для падняцьця падпіскі на **«Чырвоную Зьмену»?..** Што?.. Нічога?.. Сорам, сорам! . А вось Акцябрскі і Гарадзкі вельмі многа зрабілі! Чорт ведае, кольк зрабілі!.. Там яны абгаварылі пытаньне на сходах, наладзілі выстаўкі, праводзілі падпіску на саюзных днях, вывесілі плякаты... так, так, так... Што? Ну зразумела, ужо даўно праводзяць... А вы адсталі... Што? Таксама гэта зробіце? Ну, добра, добра, а то вас папярэдзілі... Ну, глядзіце не падкачайце...

Успацеўшы таварыш выцер хусткай лоб, энэргічна ўзлахмаціў валасы і зноў пазваніў:

— Цэнтральная?... Дайце Акцябрскі райком... Акцябрскі?... Паклічце Карнеева... Карнееў? Здароў, браток! Гэта гаворыць з «Чырвонай Зьмены»... Ведаеш, мы атрымалі весткі, што Ляхаўскі і Гарадзкі райкомы праводзяць вельмі энэргічную працу па падняцьцю падпіскі на «Чырвоную Зьмену»... Асабліва Ляхаўка: вось раён, дык раён... Паставіла інформацыю аб «Чырвонай Зьмене» на агульных сходах, наладзіла выстаўкі, праводзіла падпіску на саюзных днях, вывесіла плякаты, рыхтуе нават цэлы вечар, прысьвечаны «Чырвонай Зьмене»... А вы што?... Дрэнна, дрэнна... Што?... Сакратары гаварылі з комсамольцамі?... Мала, мала... Вам трэба падцягнуцца, а то астатнія райкомы вельмі далёка наперад пашлі... І каб вы, можна сказаць, лепшы раён... Ну?... Ага... Ну, ну, ну... Добра, добра... Наладзіце? Прыдзеце ў Выдавецтва за падпіснымі кніжкамі?... Добра, добра... Глядзіце не падманіце толькі...

Зноў таварыш вымае хустку, абцірае лоб, абводзіць усіх супрацоўнікаў бліскучым поглядам і зноў бярэцца за тэлефонную трубку:

— Цэнтральная?... Дайце Гарадзкі райком... Райком? Што ў вас праводзіцца для падняцьця падпіскі на «Чырвоную Зьмену»? Нічога?... А вось Акцябрскі і Ляхаўка... і паехала...

. . . . . .

Цяпер здаецца становіцца зразумелым, што гэта за правакацыю зрабіла «Чырвоная Зьмена».

Вінавата яна ці не?

Хай на гэта адкажа суд нашых чытачоў!

«Зьменаўцы».

Адказныя рэдактары { **А. БАРАНЬНІКАЎ.** **А. КУРЦІК.**

Галоўлітбел № 24867, Менск, 2 друкарня БДВ.